

1. ΜΕΛΙΝΑ JE T AIME JE T AIME JE T AIME

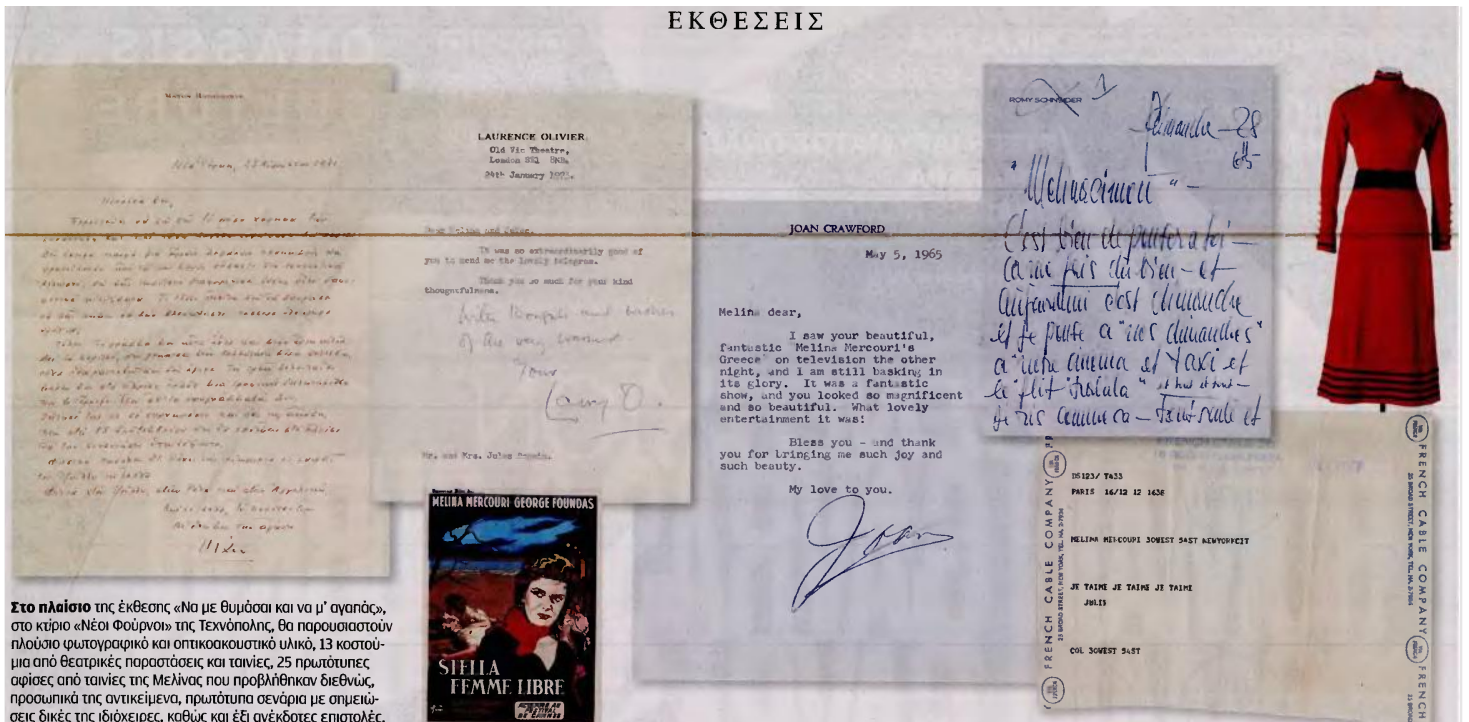
Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡ_ΤΕΧΝΕΣ

Ημ. Έκδοσης: . . .09/01/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/01/2022

Σελίδα: 15

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Στο πλαίσιο της έκθεσης «Να με θυμάσαι και να μ' αγαπάς», στο κτίριο «Νέοι Φούρνοι» της Τεχνόπολης, θα παρουσιαστούν πλούσιο φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό, 13 κοστούμια από θεατρικές παραστάσεις και ταινίες, 25 πρωτότυπες αφίσες από ταινίες της Μελίνας που προβλήθηκαν διεθνώς, προσωπικά της αντικείμενα, πρωτότυπα σενάρια με σημειώσεις δικές της ιδιόχειρες, καθώς και έξι ανέκδοτες επιστολές.

Μελίνα, je t'aime, je t'aime, je t'aime!

Εκθεση στην Τεχνόπολη για την επέτειο των 100 χρόνων από τη γέννηση της παθιασμένης σταρ και αγωνίστριας

Της ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ

Στο σπίτι της οδού Αθηναίων Εφρβίων όπου η Μελίνα Μερκούρη ζούσε με τον Ζύλ Ντασοσέν, η μεταξωτή πορτοκαλί-μπεζ ρόμπα με τα μπουά, ήταν πάντα διπλά στο μπουτουάρ της. Της την έφτιαξε το 1978 ο Αντώνης Κυριακούλης για την παράσταση «Συντροφιά με τον Μπρεχτ», και έκτοτε η Μελίνα δεν την αποχωρίστηκε ποτέ. Ήταν μέρος της καθημερινότητάς της, όπως η Chanel No 5, τα «Άστος Φίλτρο» που κάπνιζε με πάθος, τα ανουκτόκρωμα κραγιόν που επίσης αγαπούσε.

Ακουμπισμένα στο οβάλ καρυδένιο τραπέζι, την τουαλέτα της, μαζί με τα γυαλιά και τη βούρτσα των μαλλιών της, αποτελούν μέρος της έκθεσης «Να με θυμάσαι και να μ' αγαπάς» που διοργανώνει η Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων και το Ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη σε επιμέλεια του Νικόλαου Καλτσά.

Η έκθεση για την επέτειο των 100 χρόνων από τη γέννηση αυτής της εκρηκτικής, παθιασμένης στορ και αγωνίστριας με την αυθεντικά λάμψη και τη σπάνια ευθύτητα, αναβλήθηκε δύο φορές εξαιτίας των lockdowns. Αυτή τη φορά το άνοιγμα της έκθεσης ορίστηκε για τις 18 του μηνός. Σημδιακός εριθμός για τη ζωή της Μελίνας και του Ντασοσέν, μιας και το 18 κινηγούσε πάντα τη ζωή τους. Ήταν η ημέρα που γεννήθηκαν και οι δυο, η ημέρα που γνωρίστηκαν, 18 παντρεύτηκαν, 18 προγραμματίσαν συνήως τις πρεμιέρες τους...

Η Μελίνα της «Στέλλας» και του «Ποτέ την Κυριακή», της «Φαίδρας» και του «Τοπ Καπί», η ηθοποιός, αλλά και η πολιτικός που εμπνεύστηκε τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για την Ευρώπη και διεκδίκησε τα Γλυπτά του Παρθενώνα με επιμονή, αποκάλυπτεται στο κτήριο «Νέοι Φούρνοι» της Τεχνόπολης μέσα από πλούσιο φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό, 13 κοστούμια από θεατρικές παραστάσεις και ταινίες, 25 πρωτότυπες αφίσες από ταινίες της που προβλήθηκαν διεθνώς, προσωπικά της αντικείμενα, πρωτότυπα σενάρια με σημειώσεις δικές της ιδιόχειρες, καθώς και έξι ανέκδοτες επιστολές.

Η χειρόγραφη επιστολή της Ρόμι Σνάνιερ το 1965 «Μελινάκι μου, είναι καλό να μιλάω μαζί σου, μου κάνει καλό. Και σήμερα είναι Κυριακή και σκέφτομαι

τις Κυριακές μας. (...)» δείχνει τη φιλία που τις συνέδεε.

Η Τζζαν Κρόφορντ σε μία από τις επιστολές της, στις 5 Μαΐου του 1965, εκφράζει τον θαυμασμό της για τη «φανταστική» «Η Ελλάδα της Μελίνας Μερκούρη», που είδε στην τηλεόραση. «Φαινόνουν τόσο μεγαλοπρεπής και όμορφη», της γράφει μεταξύ άλλων και καταλήγει: «Να 'σαι ευλογημένη και σε ευχαριστώ που μας έφερες τόσο απόλαυση και ομορφιά».

Ο Λόρενς Ολίβιε σε επιστολή του το 1973, απευθύνεται και στους δύο –Μελίνα και Ντασοσέν– και υπογράφει «Larry O.». Στην έκθεση θα δούμε κι ένα από τα τηλεγραφήματα που της έστειλε ο Ντασοσέν εκδηλώνοντας την αγάπη του: «Je t'aime, je t'aime, je t'aime. Julie» καθώς και ιδίο-

Σε τρεις ενότητες (κινηματογράφος, θέατρο, διαδραστική δράση) διαθρώνεται η έκθεση, την οποία επιμελήθηκε ο καταξιωμένος αρχαιολόγος Νικόλαος Καλτσάς.

χειρη επιστολή του Ανδρέα Παπανδρέου όταν ακόμα ήταν αρχηγός του ΠΑΚ, με ημερομηνία 16 Μαρτίου 1972, του προέδρου της ΕΔΑ, Ηλία Ηλιού αλλά κι ένα συγκινητικό γράμμα του Μάνου Χατζιδάκι: «Μελίνα μου, περιττό να σου πω το πόσο χάρηκα τη συνάντησή μας και πόσο μεγάλη συγκίνηση μου χάρισε. Δεν έχουμe καιρό για άλλους μεγάλους τσακωμούς. Να φροντίσουμε από δω και μπρος να 'μαστε πιο προσεκτικοί. Αλλωστε, δεν μας χωρίζουν διαφορετικές ιδέες ούτε διαφορετικά αισθήματα. Τι είναι εκείνο που θα μπορούσε να μας κάνει να μη βλεπόμαστε τέσσερα ολόκληρα χρόνια;» Και καταλήγει: «Φιλιά στον Τζούλι, στη Ρένα και στην Αγγελική και σε σένα, το κορίτσι μου».

«Μοναδική προσφορά»

Σε τρεις ενότητες (κινηματογράφος, θέατρο, ερμηνείες στο θέατρο, αγωνιστική και κοινοβουλευτική δράση) διαθρώνεται η έκθεση την οποία επιμελήθηκε

Με τη Ρόμι Σνάνιερ στο Παρίσι. Υπήρξαν φίλες και συμμητραιγωνίστριες στο «Δέκα και μισό, Καλοκαίρι βράδυ» του Ζύλ Ντασοσέν, που βασίστηκε σε μυθιστόρημα της Μαργκερίτ Νταράς.

ο καταξιωμένος αρχαιολόγος Νικόλαος Καλτσάς (διευθυντής του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης και πρώην διευθυντής του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου επί 11 χρόνια). Ο ίδιος σημειώνει στον κατάλογο της έκθεσης που επιμελήθηκε η Μανουέλλα Παυλίδου (γενικά γραμματέας του Ίδρυματoς Μελίνα Μερκούρη), ότι σε αυτούς τους τρεις τομείς, «η προσφορά της Μελίνας στην Ελλάδα και στους Έλληνες υπήρξε μοναδική». Τονίζει ότι «υπήρξε πολιτικός του κόσμου. Και αυθόρμητα της αποδίδουμε το μόνο που μας ζήτησε: «Να με θυμάσαι και να μ' αγαπάς»».

Στην έκθεση υπάρχουν 37 φωτογραφίες της Μελίνας με διάφορες προσωπικότητες όπως: Ρόμι Σνάνιερ, Άρθουρ Μίλερ, Κατριν Ντενρέ, Ομάρ Σαρίφ, Άβα Γκάρντερ, Ρούντολφ Νουρέγιεφ, Άνι Ζιραντό. Επίσης με τον Σαβατιντό Νταλί, με τον οποίο το 1965, στο Καντάες της Ισπανίας, έκαναν μια ενδιαφέρουσα συζήτηση για τον έρωτα, που δημοσιεύθηκε

στο περιοδικό RedBook. Υπάρχουν όμως και φωτογραφίες με την Ιντιρα Γκάντι, τον Πάπα Ιωάννη Παύλο Β' στο Βατικανό, με τη βασίλισσα Ελισάβετ όπου όταν τη συνάντησε υποκλίθηκε ουσιά, τεινόνατος ωστόσο το λάθος κέρι. Ο Ν. Καλτσάς λέει στην «Κ» ότι δυσκολεύτηκε, επειδή έπρεπε να διαλέξει ανάμεσα σε 150 αφίσες από τη συλλογή του Γ. Παπλιού και από πλήθος φωτογραφιών. «Μου άρεσε όλη η διαδικασία: από την επιλογή μέχρι τον τρόπο έκθεσης των αντικειμένων. Συνέπνευσε μάλιστα με την πρώτη καραντίνα. Με συγκίνησε το θέμα της έκθεσης. Γνώρισα τη Μελίνα Μερκούρη στο υπουργείο, αλλά περισσότερο όταν έγινε στη Φλωρεντία η έκθεση "Dal Mito al Logos" το 1986. Ήταν ανθρώπινη και καθηλωτική. Ένα δέος».

Το ανθρακι χρώμα καλύπτει όλο τον χώρο της έκθεσης και τα διαχωριστικά των ενότητων, ενώ με βυσσινί, το χρώμα του κρασιού, βάφτηκαν οι βάσεις και τα βράβρα που στήθηκαν τα κοστού-

μα. Οι επισκέπτες θα δουν μεταξύ άλλων το κοστούμι που σχεδίασε η Ντένι Βαχλόπιτ –επιπλέον κακότεχνο, όπως απαιτούσε η χορευτική καρικατούρα μιας σκηνής στη «Στέλλα» του Μιχάλη Κακογιάννη. Εντελώς διαφορετικό είναι το κοστούμι του Γιώργου Ανεμογιάννη για την παράσταση «Ο Κορυδαλλός» του Ζαν Ανουή που σκηνοθέτησε το 1956 ο Δημήτρης Μυράτ. Ο ίδιος σχεδίασε επίσης το κοστούμι της στην παράσταση του έργου του Μάγκουελ Αντερσον «Η Άννα των χιλίων ημερών» που ανέβηκε το 1950 σε μετάφραση και σκηνοθεσία του Δημήτρη Μυράτ, αλλά και εκείνο που φόρεσε το 1945 η Μελίνα στη «Μis Μπα» του Ρούντολφ Μπεζέ που παρουσίασε ο θίασος Κατερίνας. Θα δούμε και την τζελάμπα που της χάρισε ο πρίγκιπας Σαντρουντίν Αγά-Χαν. Η Μελί-

«Γνώρισα τη Μελίνα Μερκούρη στο υπουργείο, αλλά περισσότερο στη Φλωρεντία, στην έκθεση "Dal Mito al Logos" το 1986. Ήταν ανθρώπινη και καθηλωτική. Ένα δέος».

να λάτρευε αυτό το παραδοσιακό ρούχο και το φορούσε συχνά. Ακόμη και στην ταινία «Κραυγή γυναικών» του Ζύλ Ντασοσέν. Στην έκθεση παρουσιάζεται και το φόρεμα που Γκι Λαρός με το οποίο χόρευε το βράδυ που γιορτάστηκε στις Κάννες η βράβευσή της για την ερμηνεία της στο «Ποτέ την Κυριακή».

Για την ίδια τη Μελίνα, το κόκκινο φόρεμα που της σχεδίασε η Θεώνη Ολντριζ σήμανε πολλά. Το φορούσε στις πορείες, στις συναυλίες διαμαρτυρίας που έκανε τα χρόνια της χούντας με άλλες προσωπικότητες στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Από τότε έλεγε ότι ήθελε να ταπεινεί αυτό, και πράγματι έτσι έγινε. Εδώ εκτίθεται αντιγραφή.

Στην έκθεση που διοργανώνει το Ίδρυμα Μελίνα Μερκούρη με το ΥΠΠΟΑ και την Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων, παρουσιάζεται και το έργο της στο υπουργείο Πολιτισμού. Η θεσμική στήριξη του ελληνικού κινηματογράφου, ο αγώνας της για τη διεκδίκηση

των Γλυπτών του Παρθενώνα που βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο (την εποχή που πολλοί τη σάρκαζαν για το τολμηρό όνειρό της όπως και για τη δημιουργία του νέου Μουσείου Ακρόπολης). Η Μελίνα Μερκούρη πάλεψε επίσης για την ενοποίηση των αρχαιολογικών χώρων, καθιέρωσε τον θεσμό των ΔΗΠΕΘΕ αλλά και τα εκπαιδευτικά προγράμματα, τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης που ξεκίνησε από την Αθήνα το 1985, όπου είδαμε τότε την οκτάωρη «Ορέστεια» από τον Πέτερ Στάνιν, τη «Mahabharata» του Πίτερ Μπρουκ μέχρι τις εκρηκτικές συναυλίες των Clash, Νίνα Χάικεν, Cure κ.ά.

Τα αντικείμενα

Στις προθήκες θα εκτεθούν σενάρια, ανάμεσα τους του Μιχάλη Κακογιάννη για τη «Στέλλα» (1955) που βασίστηκε στο θεατρικό έργο του Ιάκωβου Καμπανέλλη «Η Στέλλα με τα κόκκινα γάντια», το σενάριο για την ταινία του Ζύλ Ντασοσέν «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται» από το ομώνυμο μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη, εκείνο της Μαργαρίτας Λυμπεράκη για τη «Φαίδρα», επίσης με σκηνοθεσία τον Ντασοσέν το 1962, αλλά και το σενάριο της ταινίας «Υπόσχεση την αγνή» που έγραψε και σκηνοθέτησε ο Ντασοσέν το 1970 βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Ρομέν Γκαρί κ.ά.

Όσοι θυμούνται την ταινία «Ποτέ την Κυριακή» θα αναγνωρίσουν την αλυσίδα-περιδέρσιο με το σφαιρικό παντατόφι που φορούσε η Μελίνα. Ενδεχομένως να θυμηθούν και τα σκουλαρίκια και την κερφίτσα που φορούσε τέσσερα χρόνια αργότερα στην ταινία «Τοπ Καπί» (1964). Πρόκειται για αντίγραφα κοσμημάτων σε σχέδια του Χάρι Γουίνστον.

Θα παρουσιαστεί επίσης η σημαία με την οποία τύλιξαν το φέρετρό της. Ορισμένα από τα εκατοντάδες ιδιόχειρα σημειώματα που ακούμπησαν άνθρωποι κάθε ηλικίας και κοινωνικής τάξης στο λαϊκό προσκύνημα. Το πιστοποιητικό θανάτου της από το νοσοκομείο Μεμόριαλ στις 6 Μαρτίου 1994, το υπηρειακό της διαβατήριο, αλλά και το εισιτήριο χωρίς επιστροφή από τη Νέα Υόρκη...

Το εκθέματα προέρχονται από τις συλλογές του Ίδρυματoς Μελίνα Μερκούρη και την ιδιωτική συλλογή του Γ. Παπλιού.